

Atheismus a theismus / Theismus a atheismus

Pojetí, co to vlastně je „atheismus“ (a tedy také, co je to „theismus“), je naprosto závislé na tom, jak je chápán „*theos*“, tj. „bůh“ (právě proto píšu v tomto případě ono „th“, aby se to nepletlo s nějakým běžným, ale nevyjasněným chápáním obojího). Z mého hlediska (přesněji, z hlediska myšlení „nepředmětnosti“) je oprávněn každý ateismus, který zamítá a popírá jakéhokoli „boha“, kterému by se mohly připisovat nebo který „má“ nějaké předmětné charakteristiky (jako velký, mocný, všemohoucí, věčný, nesmrtelný, vládnoucí jako Pán, všudypřítomný ve smyslu všudy jsoucí, vůbec jsoucí čili jsoucno, byť nejvyšší, ale také hněvivý, nenávidící, ovšem také laskavý a milující, žárlivý, atd. atp.) Pochopitelně, bible je plná takových určení, ale to neznamená, že to můžeme číst „fundamentalisticky“, tj. primitivně, a to tím spíš, že na takových místech jde vždycky o něco docela jiným způsobem důležitého, co můžeme myšlenkově i verbálně uchopit – většinou bez velkých potíží – tak, že těchto slov vůbec neužijeme, že je prostě vynecháme. (Nemyslím teď na to, jak překonávat konzervativní tendence mnoha lidí, kteří drží slova a věty, ale nikdy doopravdy nedomýšlejí, co je za nimi.) Na druhé straně takový „theismus“, který respektuje „boží nepředmětnost“, přesně ovšem ryzí nepředmětnost, je legitimní a držitelný (i když zůstane problémem ona problematická zatíženost některých slov, zejména pak slova „bůh“.

(Písek, 100320-1.)